

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพแวดล้อมของเทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย ในเทศบาลบั้งไฟพญานาค

1.1 ก่อนการจัดงาน (การเตรียมงาน)

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพบ้านเรือนคูสระอากาศและนิยมปลูกสร้างบ้านเรือนตามริมฝั่งแม่น้ำโขง บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเป็นลานลาดลงมีชั้นบันไดที่ประชาชนในพื้นที่เตรียมไว้เพื่อทำการเกษตร ท้องถนนไม่คิซัด การจราจรคั่งตัว สะดวก สภาพแม่น้ำโขงในแต่ละฤดูกาลนั้น ก็จะแตกต่างกันออกไป เทศกาลออกพรรษาอยู่ในช่วงฤดูหนาวน้ำค่อนข้างนิ่ง ใส คูสระอากาศตามธรรมชาติ อากาศเย็นสบาย ทั้ง 3 ชุมชน คือ ชุมชนวัดหลวงและวัดจอมนาง มีการจัดเตรียมสถานที่ไว้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อรอชมบั้งไฟพญานาค และสำหรับชุมชนวัดไทยมีการตระเตรียมสถานที่เพื่อประกอบพิธีกรรมบวงสรวงพญานาค

สภาพแวดล้อมทางสังคม ชุมชนมีชีวิตแบบเรียบง่าย ร่วมด้วยช่วยกันวางกฎเกณฑ์ของชุมชนในระหว่างเทศกาลออกพรรษา เช่น ห้ามจุดประทัดในคืนวันงานเทศกาล รมรงค์ การทิ้งขยะลงให้ถูกที่ ห้ามการทะเลาะวิวาท และที่สำคัญมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน กำหนดจุดจอดรถ กำหนดจุดชมบั้งไฟพญานาค และกำหนดจุดขายสินค้าและบริการ

1.2 ระหว่างการจัดงาน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ปราภภูมิผู้คนเข้ามาในเขตเทศบาลอย่างหนาแน่น การจราจรหนาแน่น มีรถจำนวนมากทำให้ถนนคูเล็กกลายเป็นเหตุให้มีการจราจรติดขัด และเกิดอุบัติเหตุขึ้นในเขตเทศบาล น้ำในแม่น้ำเริ่มขุ่นเนื่องจาก ชาวบ้านลงไปแม่น้ำน้ำ เพื่อไปตระเตรียมเรือไฟ น้ำตามคลองเริ่มส่งกลิ่นและสกปรก มองเห็น เศษขยะ เกล็ดองกลาด เนื่องจากคนทิ้งขยะไม่เป็นที่ อากาศร้อนอบอ้าว

สภาพแวดล้อมทางสังคม ชาวบ้านมีความศรัทธาในคตินิยมของชุมชน มีความเชื่อในหลักของพระพุทธศาสนาประกอบกับความเชื่อในเรื่องของเทพเทวา ซึ่งปรากฏเห็นมีการทำบุญตักบาตรในตอนเช้าของวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 จากนั้นชาวบ้านส่วนมากมีการเฉลิมฉลองรื่นเริงตลอดทั้งวัน กลางคืนมีการไหลเรือไฟบูชาพญานาคตามน้ำโขง ผู้คนใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมาก ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น ชาวบ้านที่มีบ้านเรือนที่อยู่ติดกับริมโขงถือว่าโชคดี ที่สามารถ ตั้งร้านขายสินค้าและบริการ ตลอดจนเก็บเงินค่ารับฝากรถเก็บเงินค่าเช่าที่ตั้งร้านจำหน่ายสินค้าและบริการ ได้

1.3 หลังการจัดงาน

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถานการณ์กลับคืนสู่สภาพปกติ ทิ้งไว้ซึ่งความสกปรก เต็มไปด้วยเศษขยะส่งกลิ่นเหม็น ต้นไม้ประดับที่ปลูกไว้หักชำรุดเสียหายเนื่องจากถูกเหยียบย่ำ ถนนหนทางพลัดโปร่ง การจราจรคล่องตัว ผู้คนหายไปแต่ขยะเข้ามาแทนที่

สภาพแวดล้อมทางสังคม ชาวบ้านมีความภาคภูมิใจที่มีผู้คนทั่วทุกสารทิศเดินทางมาเยี่ยมเยือนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น แม้วิถีชีวิตจะเปลี่ยนไปบ้างช่วงระยะข้ามคืน เมื่อเทศกาลสิ้นสุดชาวบ้านร่วมด้วยช่วยกันแบ่งหน้าที่จัดเก็บสถานที่ ทำความสะอาด เพื่อให้ให้ทุกอย่างกลับเข้าสู่ปกติเช่นเดิม

2. ความคิดเห็นของคณะผู้จัดงาน กลุ่มผู้ให้บริการคนในชุมชนที่มีต่อการจัดงาน เทศกาลบั้งไฟพญานาค เทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

2.1 ก่อนการจัดงาน (เตรียมงาน) โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเรื่องการเตรียมงาน เทศกาลบั้งไฟพญานาค ว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก คิดเป็นรายชื่อที่มีระดับมาก 7 ข้อ คือ รู้สึกพอใจกับการสนับสนุนของชุมชน รู้สึกพอใจ กับการได้รับมอบหมายให้เตรียมงาน รู้สึกพอใจกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ รู้สึกพอใจ ผลการเตรียมงานโดยภาพรวม การแต่งตั้งบุคคลเหมาะสม รู้สึกพอใจกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ระหว่างการจัดงาน ทั้งโดยภาพรวมและรายชื่อ ของความคิดเห็นเรื่องการจัดงาน เทศกาลบั้งไฟพญานาค ว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทั้งหมด

2.3 หลังการจัดงาน ทั้งโดยรวมและรายชื่อของความคิดเห็นเรื่องการจัดเก็บงาน เทศกาลบั้งไฟพญานาค ว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทั้งหมด

3. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อเทศกาลบั้งไฟพญานาค เทศบาลตำบลจุมพล อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย พบว่า โดยภาพรวม มีความคิดเห็นเรื่องการจัดงานเทศกาลบั้งไฟพญานาค ว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับ ปานกลาง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย พบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในเทศกาลบั้งไฟพญานาคของตำบลจุมพล ยังไม่ประทับใจต่อการจัดงานเท่าที่ควร ฉะนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคนในพื้นที่จึงควรตระหนักในเรื่องดังกล่าวและนำไปเป็นข้อมูลในการจัดงาน เทศกาลสำหรับปีต่อไป

Title : A Study of Conditions and Organization of Naga Fireball Festival at
Phonphisai District, Ning Khai Province.

Author : Miss Suthasinee Nakasen **Degree :** M.A. (Development Strategy)

Advisors : Assist. Prof. Dr. Anake Silapanilmalaya Chairman
 Assist. Prof. Pornpimol Chalermmeeprasert Committee
 Dr. Sunee Sathitanant Committee

Rajabhat Maha Sarakam University, 2006

ABSTRACT

The objective of this research was to study the physical and social conditions of Chumphon Sub-district Municipality, Phonphisai District, Nong khai Province before and after the Naga Fireball Festival. The Study surveyed the opinions of organizing staff, service staff, local residents and tourists on the organization of the Naga Fireball Festival.

The research samples comprised 4 administrators of the Chumphon Sub-district Municipality, 11 organizing staff, 308 tourists, 69 community residents and service staff of 3 communities – Tha Wat Luang, Tha Wat Thai and Tha Wat Jom Nang, totaling 392 persons. The research instruments were 4 sets of 5-rating scale questionnaires. The data were computerized and analyzed for arithmetic mean and standard deviation.

The results of the study were shown as follows :

1. The conditions of Chumphon Sub-district Municipality, Phophisai District, Nong Khai Province were found as follows :

1.1 Pre-Organization Stage.

With respect to physical environment, clean houses were found located on the bank of the Mekhong River. After the river subsided, man-made sand steps on the bank

slope used for cultivation were emerged. On the street along the bank, there was no Traffic jam. The golden-like, clear water flowed naturally and the weather was pleasant. Preparations for Naga celebrations at Wat Thai and Naga's Fireball observation venues were made ready in Wat Luang and Wat Chom Nang.

With respect to social environment, the community life was simple. The residents collaboratively set rules, for example no permission to play firecrackers during the Buddhist Lent, a campaign for throwing garbage in garbage bins and no quarrels, an appointment of security guards, specifying areas for parking lots and Nag's fireball observation venues and venues for running temporary business.

1.2 On-going Organization Stage.

With respect to physical environment, numerous tourists who came to the district made the areas noisy and crowded. The heavy traffic also made the streets narrower. Road accidents caused some casualties. Water in the river became unclear, dirty and full of garbage. The weather was getting warmer while lighted boats were floating along the river.

With respect to social environment, it was clearly seen that villagers had strong love for their community. In the morning, they offered food to monks and participated in joyous celebrations with loud noise till evening under bright lights. There were light decorations in every village. Occasional shouts with pleasure were heard when rockets were shot up in the sky. People spent a lot of money during this event which helped boost the local economy but disturbed the normal way of life. Different kinds of wastes were seen. Fortunately, those whose houses were situated on the banks of the river could generate more income from car rents land rent for setting up goods and food stands for sale.

1.3 Post- Organization Stage.

With respect to physical environment, the conditions returned to normal except that the district was left with rotten garbage and the plants were stepped broken. However, the streets became empty and there was no more traffic jam.

With respect to social environment, local residents were proud of having visitors from all over the country which caused better financial situation. Thus they shared duties in cleaning and clearing the affected places to become normal.

2. The opinions of the organizing staff, service personnel and tourists on the Naga Fireball Festival were shown below:

2.1 The opinions on the pre-organization stage as a whole were found at a high level ($\bar{x} = 3.85$). Besides, opinions on seven aspects were found at a high level, namely, satisfaction in community support, satisfaction in assigned responsibilities, satisfaction in physical environment, satisfaction in event preparation as a whole, satisfaction in appropriate work assignment, and satisfaction in social environment and implementation of activities as planned. Other aspects were found at a moderate level.

2.2 The opinions on the on-going organization stage as a whole and each aspect were found at a high level.

2.3 The opinions on the post-organization stage as a whole and each aspect were found at a high level.

3. The opinions of the tourists on the Naga Fireball Festival as Chumphon Sub-district Municipality, Phonphisai District, Nong khai Province as a whole were at a moderate level.

According to the research, the tourists were not yet fully satisfied with the Naga Fireball Festival. Therefore, the organizing sectors and local residents involved needed to take the problem into consideration to improve the organization of the Naga Fireball Festival in following years.